

Opravné položky

Promítají-li se opravné položky do výsledku hospodaření komanditní společnosti, musí se promítnout i do výše povinnosti komplementáře nést ztrátu společnosti. Odpadnou-li důvody, jež vedly k vytvoření opravných položek, a veřejná obchodní či komanditní společnost opravné položky sníží nebo zruší, je povinna společníku, jehož účast ve společnosti v mezidobí zanikla a který ji uhradil ztrátu, vrátit částku odpovídající té výši jím uhrazené ztráty, jíž společnost vykázala právě v důsledku vytvoření opravných položek a jež by - nebýt opravných položek - jinak nevznikla.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1468/2009, ze dne 24.6.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelky G. R., k. s., zastoupené JUDr. S. D., Ph.D., LL.M., advokátem, za účasti G., a. s., zastoupené Mgr. E. H., advokátkou, o zaplacení částky 10.000.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 13 Cm 65/2005, o dovolání společnosti GALILEO, a.s. proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. října 2008, č.j. 7 Cmo 187/2008-71, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. října 2008, č. j. 7 Cmo 187/2008-71, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. června 2007, č. j. 13 Cm 65/2005-46, se v rozsahu, v němž byla společnosti G., a. s. uložena povinnost zaplatit navrhovatelce 10.000.000,- Kč, zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

V záhlaví označeným usnesením Vrchní soud v Praze potvrdil k odvolání společnosti G., a. s. (dále jen „společnost“) rozsudek ze dne 14. června 2007, č. j. 13 Cm 65/2005-46, v napadeném výroku I. v části, jíž Městský soud v Praze uložil společnosti povinnost zaplatit navrhovatelce 10.000.000,- Kč; ve zbývajících částech výroku I. a ve výroku II. rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a vrátil jej soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru - maje pro posouzení věci za rozhodující ustanovení § 93 a násl. zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), ve znění účinném od 1. ledna 2001 - že uplatněný nárok vůči společnosti (jež byla v rozhodném období komplementářkou navrhovatelky - komanditní společnosti) na úhradu ztráty navrhovatelky za účetní období roku 2000 ve výši 10.000.000,-Kč je opodstatněný.

Společnost byla v období od vzniku navrhovatelky (1. května 2000) do 31. července 2001 její jedinou komplementářkou. Dle společníky schválené účetní závěrky dosáhla za rok 2000 navrhovatelka ztráty 2,079.089.000,- Kč. Námitky společnosti o „fiktivnosti a nejasné výši skutečné ztráty“ odvolací soud neshledal důvodnými.

Rozhodnutí společníků navrhovatelky o tom, že předmětná ztráta za rok 2000 bude vypořádána převedením na účet „neuhrazená ztráta minulých let“ a bude uhrazena ze zisků budoucích účetních období, shledal odvolací soud neplatným pro rozpor se zákonem, když v komanditní společnosti nelze ani společenskou smlouvou, popřípadě její změnou, vyloučit zákonnou povinnost komplementáře nést ztrátu. Ujednání o vypořádání vzájemných práv a závazků v rámcové dohodě nedopadá na nárok uplatněný v projednávané věci, protože jej nelze považovat za nárok plynoucí ze společenské smlouvy o založení navrhovatelky. Skončilo-li hospodaření navrhovatelky v rozhodném období ztrátou, vznikla komplementářce uhrazovací povinnost ze zákona.

Neopodstatněnou shledal odvolací soud i námitku společnosti, že změnou v osobách komplementářů v rámci dohody z 31. července 2001 převzal nový komplementář veškerá práva a povinnosti společnosti, včetně závazku vůči navrhovatelce, když dovodil, že podíl komplementáře není převoditelný.

Odmítl i námitku společnosti, podle níž má být věc projednána v řízení u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, neboť nebyla v rozporu s ustanovením § 106 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) uplatněna nejpozději při prvním úkonu ve věci samé.

Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně napadeným usnesením (zdůrazňuje, že v projednávané věci jde o řízení podle ustanovení § 200e o. s. ř.) v rozsahu, jímž byla společnosti uložena povinnost zaplatit navrhovatelce 10.000.000,- Kč, potvrdil; v rozsahu úroků z prodlení, maje v této části právní posouzení věci soudem prvního stupně za nesprávné, a v závislém výroku o nákladech řízení pak rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Proti usnesení odvolacího soudu podala společnost dovolání, namítajíc, že usnesení odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy, že je dán dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) a navrhuje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání.

Dovolatelka namítá nesprávnost závěru odvolacího soudu, podle něhož je nerozhodné, že šlo o ztrátu účetní, vzniklou zaúčtováním opravných položek uměle vytvořených právě z důvodu absence podkladů pro účtování, které tehdejší komanditista (Československá obchodní banka, a. s.) nepředložil.

V období, kdy dovolatelka byla komplementářkou, nedosahovala navrhovatelka skutečné ztráty v důsledku „prohospodaření“. Příčinou dosažené ztráty byla výlučně tvorba opravných položek, což vyplývá z daňového přiznání navrhovatelky za rok 2000.

Uhrazovací povinnost, jak se jí snaží navrhovatelka konstruovat, ve skutečnosti znamená, že v případě vytvoření opravných položek z jakéhokoliv důvodu má tvorbu těchto položek (které neznamenají faktickou ztrátu) uhradit společnosti komplementář. „Při rozpuštění opravných položek např. příští rok by tuto skutečnost společnost účetně vyčíslila jako zisk, jenž se dělí mezi komplementáře a komanditisty. V daném případě by se tento zisk dělil v poměru 99 % komanditista a 1 % komplementář, tzn., že komplementář by do společnosti měl uhradit částku cca 2,8 miliardy Kč a příští rok by si z této částky 2,772 miliardy Kč ponechal komanditista a komplementáři by bylo vyplaceno 0,028 miliardy Kč“.

Dovolatelka dále poukazuje na to, že společníci navrhovatelky se dne 31. července 2001 (ve formě notářského zápisu) dohodli, že účetní ztráta za rok 2000 bude vypořádána jejím zaúčtováním na účet č. 429 (neuhrazená ztráta z minulých let).

Konečně dovolatelka namítá, že projednání sporu před soudem brání formální překážka v podobě sjednané rozhodčí doložky.

Navrhovatelka, majíc dovolání za nepřipustné a nedůvodné, navrhuje, aby je Nejvyšší soud odmítl, resp. zamítl.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. a je i důvodné.

Povinností komplementáře nést ztrátu komanditní společnosti se Nejvyšší soud zabýval v usnesení ze dne 24. února 2009, sp. zn. 29 Cdo 2548/2008, jež je veřejnosti k dispozici na webových stránkách

Nejvyššího soudu a na jehož odůvodnění v podrobnostech odkazuje.

V něm - vycházejí ze znění obchodního zákoníku a zákona č. [563/1991](#) Sb., o účetnictví, účinných do 31. prosince 2000 - vysvětlil, že ustanovení § 82 odst. 4 obch. zák. ve spojení s ustanovením § 93 odst. 2 obch. zák. umožňuje komplementářům komanditní společnosti pouze modifikovat poměr, v jakém nesou ztrátu společnosti, nikoliv vyloučit tuto povinnost společníků a přenést ztrátu na společnost.

Závěr odvolacího soudu, který shledal pro rozpor se zákonem neplatnou dohodu společníků navrhovatelky o tom, že ztráta za rok 2000 bude vypořádána převedením na účet neuhrazených ztrát minulých let a bude hrazena ze zisku budoucích účetních období (a to i za situace, kdy by toto ujednání bylo možno považovat za změnu společenské smlouvy o založení navrhovatelky), je tudíž správný.

V označeném usnesení Nejvyšší soud dále vysvětlil, že promítají-li se opravné položky do výsledku hospodaření komanditní společnosti, musí se (zákonitě) promítnout i do výše povinnosti komplementáře nést ztrátu společnosti.

Nicméně s ohledem na dočasný charakter opravných položek a jejich funkci, ale i vzhledem k zásadě přiměřenosti, pokud jde o ochranu práv společníků, jejichž účast ve společnosti zanikla, Nejvyšší soud uzavřel, že odpadnou-li důvody, jež vedly k vytvoření opravných položek, a veřejná obchodní či komanditní společnost opravné položky sníží nebo zruší, je povinna společníku, jehož účast ve společnosti v mezidobí zanikla a který ji uhradil ztrátu, vrátit částku odpovídající té výši jím uhrazené ztráty, již společnost vykázala právě v důsledku vytvoření opravných položek a jež by - nebýt opravných položek - jinak nevznikla. Jestliže tento společník ztrátu společnosti do snížení či zrušení opravných položek neuhradil, zaniká snížením či zrušením opravných položek jeho povinnost nést ztrátu do výše (na něj připadající) ztráty, kterou společnost vykázala právě v důsledku vytvoření opravných položek a jež by - nebýt opravných položek - jinak nevznikla.

Z tohoto pohledu se ovšem odvolací soud věcí nezabýval. Neposoudil tudíž, zda ztráta, jejíž úhrady se navrhovatelka domáhá, skutečně vznikla (zčásti nebo zcela) v důsledku vytvoření opravných položek (jak od počátku tvrdí dovolatelka), zda tyto opravné položky nebyly následně sníženy či zrušeny proto, že odpadly důvody pro jejich vytvoření a tedy zda povinnost dovolatelky nést tuto ztrátu - ve světle shora podaného výkladu - nezanikla. Právní posouzení věci učiněné odvolacím soudem tak není úplné, a tudíž není ani správné.

Proto Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu zrušil. Důvody, pro které nemohl obstát, dopadají i na výrok I. rozhodnutí soudu prvního stupně v rozsahu, v němž uložil dovolatelce povinnost zaplatit navrhovatelce 10.000.000,- Kč; Nejvyšší soud proto zrušil v dotčeném výroku i je a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem a odst. 3 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)

- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)